

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Főbbizéri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Országgyűlés.

Az elnökség, a jegyzők és a háznagy megválasztásával telt el a képviselőház június 30-iki ülése. Elnökké Berzeviczy Albertet választották meg; az ellenzék jelöltje Apponyi Albert gróf, bár az összes ellenzégi pártok egységesen szavaztak, csak 78 szavazatot kapott. Alelnökök: Kabos Ferencz és Návay Lajos. Hosszas eljenzéssel és tapsal fogadta a munkapárt az új elnököt, Berzeviczy Albertet, a ki a következő beszéddel foglalta el elnöki székét:

„Tisztelt képviselőház! Midőn a képviselőház többségének megtisztelő és lekötő bizalmából e helyet elfoglalom s megválasztásunkert úgy magam mint e kitüntetésben részes tisztársaim nevében melyen érzett köszönetet mondok, e percben ennek az állásnak, melyet nem kerestem, sokkal inkább felelőssége és terhe, mintsem díszlebeg szemem előtt. Főadatam terheivel és felelősségével szemben bizalmat elsősorban azoknak jóakarataiból merítek, a kik ram esett választásom által biztosítottak arról, hogy engem működésemben támogatni el vannak határozva. De bizalmat merítek abból a hiből is, hogy némi tapasztalattal párosuló becületos jó szándék, melyet e helyre magammal hozok, talán képes lesz idővel minden elfogulatlanul gondolkozóknak bizalmát kivívni és hogy ennek a gyülekezethez nincs oly tagja, ki a leghevesebb küzdelemben is egészen megfedkezni tudna a parlament, mint nemzetünk alkotmányos képviselői iránti közös kötelességeinkről, melynek szemme tartása mindnyájunk részéről könnyítheti csak meg az én elnöki teendőimet.

Hosszu politikai pályámon élénk részem volt a parlamenti küzdelemben is; részem volt emelkedésben és bukásban és zuglódás nélkül viseltem egy ideig a politikai ostracizmust is. Mint a Ház tanácskozásainak vezetésében sem ujoncz, immár elemedett békában, elveim és politikai meggyőződése minden megtagadása nélkül mégis — mondhatom — szenvedélytelenül, sőt elfogulatlanul allok szemben az e parlament porondján merkőzni induló pártokkal: sine ira et studio, quorum causas procul habeo. Ugy magam, mint elnöktársaim nem akarjuk semmikepp korlátozni e merkőzést, a mig parlamentaris fegyverekkel folyik, lelkiismeretes őrei akarunk lenni minden irányban a képviselőház alkotmányos jogainak és a házszabályoknak, védői a kisebbség jogainak is, mert tevékeny ellenzék nélkül, — ezt a tapasztalás igazolja — egészséges és eredményes parlamenti munkásság nem várható. De egyúttal szigorú őrei akarunk lenni a magyar képviselőház méltóságának, tekintélyének, a nemzet belehelyezett bizalmának,

mely tőlünk termékeny és üdvös munkát vár.”

Megválasztották továbbá a jegyzőket és a bizottságokat is, ez utóbbiakba vármegyék valamennyi képviselőjét beválasztották és pedig: az igazságügyi bizottságba dr. Mayer Ödönt, a naplobíralóba gr. Bethlen Sándort, a közgazdasági és pénzügyibe dr. Rozenberg Gyulát, a könyvtárba dr. László Mihályt, a kivándorlásiba dr. Hamory Laszlót és a kervényi bizottságba dr. Szász Pált.

Szemle.

Az osztrákok megint szeretnék Magyarország pénzügyi erősödését akadályozni. Lukács László pénzügyminiszter tárgyal velük a bankszabadalom meghosszabbítása tárgyában; s nem akarnak hozzájárulni a készletek felvételéhez, a mit pedig ránk nézve törvény és többszörös kormány nyilatkozat biztosítanak. De ezúttal az osztrákok nagyon csalódní fognak. Most nem olyan kormányval van dolguk, a melyben az egyes miniszterek, s nem olyan többségi párttal, melyben az alvezérek külön politikát csinálnak és memorandumokkal ajánlják magukat Bécsnek, a melyekben másodrendű az ország dolga, főkerdes a maguk érvényesülése. Tömör egységes és határozott párt van velük szemben, a mely — mikor a nemzet kivívható javáról van szí — senkivel sem alkudozik.

Az ország nagyobb tekintélyesebb városában a rendőrség államosításának kérdése már egy pár év óta forog a belügyminiszterium jövőndő terveiben. A koalíciós kormány idején Andrassy maga is előszeretettel foglalkozott a rendőrség államosításának kérdésével, mit semmi sem bizonyít jobban, mint hogy egy tőle származott tervezet is van erre vonatkozólag. Ez a kérdés, ugyalszik kezd rohamosan érni a megvalósítás fele. Ugyanis a trónbeszédben megjelölt belügyi reformok egyik legelseje lesz a rendőrség államosítása. A még Andrassy Gyula gróf belügyminiszter által elkészített erre vonatkozó törvénytervezete, Khuen-Hedervary gróf némi átdolgozás után be fog terjeszteni a képviselőház elé.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének tagjai előtt Khuen-Hedervary Károly gróf miniszterelnök jelentős nyilatkozatot tett a közigazgatás reformjáról, a melyet a trónbeszéd általánosságban bejelentett s a mely éppen általánossága miatt fölösleges felreértésre és izgalomra szolgáltatott okot az ellenzégi pártok körében. Pedig a trónbeszédnek az a hivatása, hogy általánosságban jelezze azokat a tervbevett reformokat, a melyekhez a király megadta előzetes hozzájárulását, és a kormány hivatott arra hogy a trónbeszéd elvi általánosságait rész,

letesen kommentálja és a megvalósulásra előkészítse. A miniszterelnök sietett megragadni az alkalmat arra, hogy a trónbeszédnek ezt a felreértett passzusát megvilágítsa s midőn a vármegyei tisztviselők országos egyesületének tagjai közgyűlésük után felvonultak a várba, hogy a miniszterelnökkel, mint belügyminiszterrel tisztelegjenek s tőle a státuszrendezés sürgős parlamenti elintézését kérjék. Khuen-Hedervary gróf nagyszabásu beszéddel válaszolt a megjelenteknek s a leghatározottabban kijelentette, hogy a világot sem szandekezik a meggyökeresedett önkormányzatot megnyírni, sőt ellenkezőleg, helyesli az önkormányzat kiszélesítését is. A tervbe vett reform csak a közigazgatás rendes menetének biztosítását célozza az önkormányzat határain belül, továbbá a vármegyei tisztviselők jövőjének biztosítását, egyrészt a szolgálati pragmatika megvalósításával, másrészt a status rendezéssel kapcsolatban a vármegyei tisztviselők fizetésének és nyugdíj ügyének rendezésével. A miniszterelnök biztosította a vármegyei tisztviselőket úgy a saját, mint az egész kormány legmelegebb jóindulatáról és erdeklődéséről s a tervezett reformok erélyes és gyors megvalósítását helyezte kilatásba.

Az ellenzék szerepe.

A kormánypárt, mely a nem várt győzelem mámorával szemléli meg most is az eseményeket, erős reménységgel néz a jövőbe, a szintén nem remélt kisebbségben maradt ellenzék pedig küzdelemre készül a kormány ellen, s kettejük között a leghatalmasabb harmadik: a nemzet pedig végre valahára parlamenti életet akar látni. És ha a kormánypárt valóban arra a nagy feladatra vállalkozott, melyet oly hangsúlyozva szeret emlegetni: a békés, komoly munkára, akkor sem magát, sem az ellenzéket, hanem a leghatalmasabb harmadikat, a nemzetet kell tekintenie, mely évek óta nélkülözi a békés, komoly munka áldásait.

Nem akarunk igazságtalanok lenni. Senki sem vonja kétségbe, hogy a koalíció intéző vezerei tele hazaszeretettel és nagy tervekkel vállalkoztak arra a munkára, hogy a meddő ellenzéki negaczióra szorított ellenzégi táborat a produktív munka, az alkotó állami tevékenység területére vezessék át. De viszont senki sincs, aki kétségbevonná, hogy ez a jóakaratu igyekezet nem sikerült, mert a koalíciós kormány parlamenti gárdája oly silány fajsúlyu volt, amelylyel providenciális alkotó munkát végezni nem lehetett. Ez a gárda egy nagy része szük látókörű hangos, tartalmatlan alakokból állott.

Egy másik része, látva az előbbi tömeg kis kaliberűségét, vezérszerepre vágott

vezérkari hivatottság nélkül. S a mellett az egész tábor legtöbb tagja arra törekedett, hogy valami nagy tettel személyileg is magára vonja a figyelmet, így egy-egy órszemi állás a saját becses személyével nyerjen berőtést. Mivel pedig a gondolat-termelés lehetősége tőlük tavol állott, tehát botrányok provokálásával, hangos kiszólásokkal, a vezérek nyílt lekicsinylésevel, a pártfegyelem megvetésével igyekeztek minden áron érvényesülni. Nem csoda, ha ezzel a tarsasággal sem Wekerle, sem Kossuth, sem Andrássy nem tudtak egy fegyelmezett, alkotó munkára képes kormánypartot egybetartani.

El kell hinnünk, hogy az új parlament a bekes munka lehetőségeit akarja megteremteni. Ha csakugyan azt akarja, akkor egy öntudatos ellenzéknek nem szabad oktanal oppozícióval elriasztani ezeket a lehetőségeket, mert ez nekik nem rokonszenven szerezh, hanem elid-genedest a nemzet részéről. A kormány nem csinálhat semmit úgy, hogy azt az ellenzék ne kísérhesse figyelemmel. Ez esetben pedig nagy es fontos szerepe van az ellenzéknek, melyet nem latni el éppen akkora hiba akkor, mint előre ellentétbe helyezkedni olyas valamivel, a miről még semmit sem tud.

Egy új parlamenti életnek kialakulását megakadályozni semmi esetre sem szabad. Mert ha az utólag a nemzeti élet sferájának nem felel meg, még mindig kellő mód van rá benná, cselekvés-képtelenné tenni.

Felvétel a Bethlen-kollégium főgimnáziumába az 1910—1911. iskolai évre.

Az 1910—1911. iskolai év ünnepies megnyitása szeptember 4-én délután 3 órakor lesz.

A helybeli tanuló, továbbá azok a VII. és VIII. g. oszt. tanulók, akik szobafőnökségre, vagy magán felügyelőségre igényt tartanak, kötelesek szept. 1-én beiratkozni; a vidékiek szept. 2—4. napjain iratnak be s rendeztetnek el; a tanítás kezdete szept. 5-én d. e. 8 órakor.

A felvétel céljából az osztályukat sikerrel végzett, felsőbb osztályba lépő tanulók, Értésítőjüket otthon bemutatván és aláírván, folyamodásukkal július 10-ig az Igazgatóság-hoz beküldik. A folyamodványba beírandó a díjmentességre, tanintézeti ellátásra és bennlakásra kérés is. A kérvények ellátásáról a tanulók értesítetnek.

Hasonló módon s szintén július 10-ig folyamodnak fölvetelre az osztályismétlésre utasított visszajövendő tanulók is.

Az elégtelennel javító vizsgálatra utasított tanulók értesítőjüket július hó 5-dikéig okvetlenül küldjék be; kérelmükben jegyezzék meg, hogy abban az esetben, ha a javítás sikerül, vagy nem sikerül, kéri-e felvételüket az intézetbe és a bennlakásra.

Ugyanezt teszik a két elégtelennel javító vizsgálatra bocsátást kéri tanulók is, azzal a különbséggel, hogy Értésítőjükkel egyszerre a méltóságos Igazgatótanács-hoz Kolozsvárra címzett, felszerelt és indokolt kérelmet is kell beküldeniök a gimn. igazgatóság-hoz. A kérvények ellátásáról a tanulók értesítetnek.

A javító vizsgálatok, díjtalanul, augusztus 31-én d. e. tartatnak.

A gimnázium I. osztályába lépő s felsőbb osztályokba más intézetekből jövő tanulók magyarnyelven írt, vagy közjegyzőileg hitelesített magyar fondítású keresztelő-levelet, illetve sz. anyakönyvi kivonatot, újraoltási

bizonyítványt és az 1909—1910. évről szóló magyar nyelven kiállított iskolai bizonyítványt tartoznak hozni. Az I. osztályban kilencz éves kort be nem töltött tanulók semmi esetre sem, tizenkét évet meghaladottak pedig rendszerint nem vehetők fel.

Az újan jövő tanulóknak is érdekükben áll július 10-éig jelentkezniök; ha azonban hely marad számukra, szeptember 2—4. napjain, előleges jelentkezés nélkül is fölvetetnek. A jelentkezettek közül elsősorban a református vallásuak vétetnek föl. Oly tanulók, kik polgári iskolai alapján jelentkeznek felvetelre, kötelesek bemutatni mindazon bizonyítványaik, melyekből eddigi tanulmányaik menete hitelesen megállapítható.

Az V. és VI. osztályba lépő tanulók figyelmeztetnek, hogy görög-pótló tárgyakat is tanulhatnak.

Internatusba csakis 9 éves kort betöltött első sorban vidéki ref. vallásu, magyar anyanyelvű tanulók vétetnek föl.

Minden bennlakást kéri tanulónak évenként újra kiállított orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy egészséges, és hogy lakóhelyén vagy a vidéken semmiféle ragályos, vagy járványos betegség nincs.

Internatusi tanulók felszerelése: legalább 4 rendbeli fehérnemű (ing, lábravaló, zsebkendő). 1 párna, 1 éji takaró, 1 ágytakaró, 2 parnahéj, 4 fehérlepedő, 2 törülközőkendő, fésű, ruha, csizmafeje stb., alkalmas ruházat és lábbeli, melyek javításáról valamint a fehérneműek mosatásáról s az ágybeliek tisztaságáról a szülők időszakonként előre gondoskodni tartoznak.

Vegyes hírek.

— **Aratás.** Elérkeztünk ahoz az időhöz, mely után minden gazda vágyik, az aratás idejéhez. A kalásztenger sárga, a buza megérett, aczélossá lett minden szála lecsüngő szemmel várja, hogy az aratómunkás odasuhintson a tövéhez az eles kaszával. Daloló leányok gyűjtik kévékbe és keresztékbe a learatott élelet, az anyaföld termését, amelyből tényleg az élet fentartója, a mindennapi táplálék kerül ki rövid idő múlva. Aratnak mindenütt szerte-széjjel az országban és ha az eddigi hírek nem túloztak, akkor azt az örvendetes tényt is világgá kürtölhetjük, hogy az idén jó termés, dus aratásra van kilátás mindenhol. Az áldott anyaföld termő ereje párosulva a szorgos emberi munkával, az idén tehát meghozta a maga gyümölcsét. De nagy szükségünk is volt rá. Magyarország életének jóformán minden gyökérszalát a szántóföld táplálja. Gazdaságunknak megingathatlan alapja a termőföld, anélkül tehát nincs ebben az országban sem közgazdasági, sem társadalmi, sem pedig politikai élet. Jó termés nélkül nincs fogyasztás, fogyasztás nélkül nincs kereslet, nincs forgalom, egy szóval pang minden. Rank nézve tehát valószínűs életszükséglet, hogy jó termés legyen, gazdasági előrehaladásunk az után igazodik, hogy az aratók ajkán szomorú vagy vidám nóta fakad-e. Adjunk halát az égnek, hogy az idén annyi sok szomorúság után legalább az aratók ajkán nem fagy be a vidám nóta; ez annak a záloga lesz, hogy a sok szomorú dolgot összerokadással nélkül ki fogjuk bírni és egy újabb esztendő küzdelmeihez az önkü foghatunk hozzá, hogy a multból súlyos terheket vellene magunkkal cipelnünk.

— **A parcellázás elhalasztatott.** Lapunk zártakor értesültünk, hogy a Várad-kertnek július 2, 4. és 7-dikére kitű-

zött parcellázását elhalasztották. — Így újabb hirdetéssel teszik közhírré a parcellázás idejét.

— **A Daloskör** ma délelőtt 11 órakor tartja aeg reudes évi közgyűlését a vármegyeházán, a már közölt tárgysorozattal.

— **Katoláink az aratáson.** A hadvezetőség új intézkedést hozott be a katonáknak az aratás ideje alatt való szabadságolása iránt, mely három hétig tart, s a melynek jó hatását bizonyára megerzik az érdekeltek. Ez az intézkedés nem egészen új ugyan, mert már régebben gyakorlatban van, hogy az aratá-hoz a szegényebb családok katonáit hazabocsátottak, most azonban ez az eredmény általánossá lett. Az idén minden gazdasági munkához értő katonai szabadságot kap és bárhol munkát vállalhat. A rendelet szerint a szabadságolást csupán az korlátozza, hogy a legénység jóviseletű legyen, a ki-kepzésben ne legyen elmaradott s a vederő érdekeit ne szenvedjenek. Humánus es bölcs intézkedése ez a hadügyi vezetőségnek, amelyre csak néhány évvel ezelőtt is még gondolni sem mert az ember.

— **Sétazene és táncmulatság.** A nagyenyedi Iparos Önképzőkör ma délután 5 órakor a sétateren sétazenét, este fel 9 órakor zártkörű táncmulatságot rendez. A sétazenerre 20 fill, a zenere és tanczra 1.20 fill, a belepódi. A kör kedélyes mulatságot ajánljuk közönségünk figyelmébe. A tiszta jövedelmet a könyvtár gyarapítására fordítják.

— **Vége a jó világnak.** Keseregve énekelni egynemely fuccsba ment ambíció, hogy vege már annak a régi jó betyar világnak. Nem is olyan rég volt, mikor egy csoport ember arra utazott es abból élt, hogy gazdag balekakat fogjon, azokkal elhitesse, hogy miniszteri képessegük es jóvőjük van. Balekek akadtak s vígan ment a pumpolás. A poczegegek dús lakomat esaptak az uri asztalokról lehullatott maradekokból. Nem zavarta senki őket; legfeljebb maguk közt marakodtak össze egy egy jó falaton. Hej! de kár is, hogy vege van! Kicsétt a feneke ennek a rongyos világnak! Huzzad Rűcskös a keservit!

— **Kődobás a gyorsvonatra.** Szekelykocsardon a csütörtök esti gyorsvonatot kövekkel megdobáltak. A kövek ket első osztályu kocsit ablakait törtek össze. utast nem értek a kövek. A dobás oly sűrű volt es erős, hogy az első pillanatban lövésnek képzeltek.

— **Az Apolló-Bioskop** hetenként 4 esten tart katonazenés előadást. Minden este mas mas es egészen új kepek kerülnek bemutatásra. A vasárnapi műsor is igen érdekes lesz; Brianzi tó. Latvanyos. Diszszentia a vermezőn kiraly Ó Felsege jelenetében. Iskola-kerülők, Dajka-sztrájk, Szerelmes tűzoltó. Parisi apachok, humoros, Medve vadászat, szinezett kep, Bűn lejtőjen, Rabszolganő önfeláldozása, drama. Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **Aranylopás.** Évek óta tart az aranylopás a bradi bányatelepen. A Rudai Tizenket Apostol bányaműnel. Ket evvel ezelőt már rajött a bányamű igazgatósága, hogy hatalmas aranydarabok tűnnek el a tárnakból s arról beszéltek a telepen, hogy a lopott aranyat egy bradi kereskedő vásárolja össze. A csudórség nyomozni kezdett s a kereskedőt le is tartóztattak. Orgazdaság címzen indult meg ellene a bűnvádi eljárás. A bányatanácsos azt bizonygatta, hogy a lefogalt retorta-arany csakis a Tizenket Apostol bányamű vuzómalmaiból kerülhetett elő, mert még csak Delameriká-

ban termelik így az aranyat, mint Brádon. Hosszu ideig tartott a bűnvádi pör s a devái törvényszék a brádi kereskedőt orgazdaság miatt 10 hónapi börtönrre ítélte. A napokban került az ügy a kolozsvári királyi tábla elé, mely kimondotta, hogy az aranylopás nem bizonyítottott be s a kereskedőt fölmentette a vád alól. A brádi bányatelepen nagy megdöbbenést keltett ez az ítélet, mert az aranylopás most is állandóan tart.

— **A tüzoltó mulatság jövedelme.**
A folyó év június hó 12-en rendezett tüzoltó-egyesületi mulatság, hála városunk humanus erkély közönségének, mely tiszteletre méltó érdeklődést áruít el általános pártfogásban részesítette a mulatságot, jól sikerült. Begyűlt összesen: 1480 kor. 20 fillér. (Felül-fizetésekből: 244 kor. 50 fillér. Jegyekből és egyéb bevétel: 1235 kor. 70 fillér, összesen: 1480 kor. 20 fillér.) Kiadatott: 471 kor. 74 fillér. Tiszta jövedelem: 1008 kor. 46 fillér, mely az egyesület közszükségleteire fordítatik.

— **A tüzoltó-egyesület köszönete.**
A tüzoltó-egyesület nyári mulatságát tárgyakkal voltak szivesek támogatni: Berkovits Béla, Tangel József, Lázár Károly, Hangya Szövetkezet, özv. Lázár Adolfné, ifj. Gráf János, özv. Albrechtovich Antalné, Üveges András (1 korouával is), Fesztinger David, Winkler János, özv. D. Kovács Sándorné, s a Cirner J. József fele kereskedés több irányu előzékenysége és segítséggel. Az egyesület bazarjában szivesek voltak különféle segítséggel, áruval, pénzzel, késő fáradozni: Barcsay Piroška, Belházi Elma és Irma, Fekete Erzsé, Dezső Irma, Grohman Ilus, Horváth Róza, Jakab Jolán, Jenei Erzsike, Kárpáti Leuke és Vilma, Kovács Irén, Ludányi Etelka, Ferike és Mariska, Matyas Irma, Pap Nelli, Sebesi Ilonka, Szathmari Ilus, Szöllősi Mariska, Telegdi Mariska és Uray Edith urileányok. Fogadják az egyesület nevében tisztelettel teljes és halás köszönetét a Parancsnokságnak.

— **Czimbejelentőlapok használata.**
Gyakran megtörténik azon eset, hogy a rendeltetési posta- (távirda-) hivatal a beérkezett postai küldeményeket (táviratokat) a czimzett eltávozás miatt kézbesíteni nem tudja s rendelkezés hiányában czimzettnek újabb tartózkodási helyére után sem küldheti, minél fogva a feladó rendelkezésére bocsátattnak, illetve feladási helyükre visszaküldetnek. Mindezen esetek elkerülése s a küldemények czimzett kezeihez való juttathatása czeljából keresk. Minister Úr Ónagyméltósága a kísérletképen rendszerezett „Czimbejelentőlap“-oknak használatát fentartani s a közönség körében mindket oldalról feuforgó érdekekre való tekintettel terjeszteni kívánja. Ezen „Czimbejelentőlap“-oknak használata tőként a fürdő-, nyaraló-, kiránduló-, turista-helyeken ideiglenesen tartózkodó egyének részére ajánlatos, de ennek előnye bárki részére biztosítva van, aki a czimere érkező küldemények felől ideiglenes vagy végleges eltávozás folytán (pld. szállóbeli utasok, elköltözők stb.) rendelkezni óhajt. A „Czimbejelentőlap“-ok levelezőlap alakú nyomtatványok s a jelzett czelra díjtalanul szerezhetők be a postahivatalnál. Ezek használata nem feltétlenül kötelező, mert a felek más elfogadható (pld. az újabb tartózkodási hely postahivatala utján való intézkedés) uton és módon is rendelkezhetnek, viszont a posta- (távirda-) hivatalok is tartoznak a czimzett felkeresésére minden lehető megtenni, utánküldés tekintetében pedig a szabályhoz alkalmaz-

kodni. A „Czimbejelentőlap“-ok a posta- (távirda-) hivataloknál nyilvántartás mellett megőriztetnek. Oly esetben, midőn a czimzett utánküldés tekintetében határidőt nem szab, az utánküldés négy heten keresztül fogantatosítottatik.

Tudományos megfigyelések a moszkvai császári orvosi egyetemen megállapították:

„Valamennyi hashajtó ásványvíz között a **Ferencz József**-késérővíz gläubersóban és késérővízben a leggazdagabbnak bizonyult. Ennél a sajátságánál fogva, melyet még fokoz az, hogy szodabikarbóna-tartalommal is bír, minden más hasonló ásványvíz fölé helyezendő. A természetes Ferencz József-késérővíz még kis adagok használata mellett is, gyorsan és biztosan ható hashajtó.“

A valódi Ferencz József-késérővíz csakis teljesen természetes állapotban, minden hozzátétel nélkül kerül forgalomba és ásványvízüzletekben, gyógytárakban és drogeriakban kapható.

Nyilt-tér.*

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjegyvel!

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ

Rákóczi-utca 10. sz. alatti

ház bérbeadó.

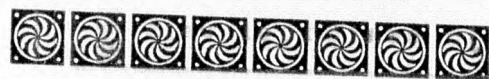
Értekezhetni ugyanott.

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. e. közönség b. tudomására hozni, hogy Nagyenyeden **Fötér 35. szám alatt** egy csinosan berendezett **kávéházat** nyitottam. Fötörrekvésem mindenkor az lesz, hogy úgy az ital mint az étel a legjobb minőségben és a legszolidabb árban legyen kiszolgálva.

Szives pártfogásukat kéri tisztelettel

Altmann János kávé.

Lakásbérleti hirdetmény.

A **Bethlen-utcai 7. és 11.** számú lakások (emeleti és földszinti rész) 1910. évi szeptember 29-től kezdőleg 2 évi időtartamra bérbe adatnak.

Ez irányban értekezhetni lehet a Bethlen-kollégium jószágigazgatósági irodáján.

Nagyenyed, 1910. június 29.

Rick Béla,
jószágigazgató.

1911-3

XXX-ik évfolyam.

XXX-ik évfolyam.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos: **Rákosi Jenő.**

Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb

politikai napilapja.

Megjelenik naponta (hétfő kivételével) korai reggel.

Előfizetési ára: egy évre 28 kor., felévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 40 kor. Egyes példány ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, VIII., József-körút 5. sz.**

Ha egészség van, minden van!!

Az egészség egyik legszükségesebb feltartója a jó víz. Különösen azon a helyeken, hol a jó ivóvíz aldasait nélkülözik, az ásványvíz ne hanyozzék egy asztaltól sem — Isten a

Boholti korona forrás,

mely kiváló nagy szénasav és lithium tartalmu ásványvíz. Kellenszerű ízű és tisztaságánál fogva mint élvezeti víz, ugyszintén borral és szörppel vegyítve kitűnő.

A Boholti korona forrás víz árai:

2 literes üvegben	30 fillér.
1 6 " " "	26 " "
1 " " "	20 " "

Kizárólagos elárúsító hely Nagyenyed és vidéke részére:

Fenichel Lázár üzlete.

*****
Több pénze akkor lesz,
 ha nélkülözhetetlen, olcsóságos
tartós szőttesárukat
 csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból
 vesz.
 — Arjegyzék ingyen küldetik. —
 *****

*****
 :: **Egy helybeli** ::
 jó családból való
fiu, tanulónak
 felvétetik Földes Ede
 könyvkereskedésében.
 1—
 *****

Kristály forrás savanyuviz.

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja.
 Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban.

Főraktár: Grünfeld D. utoda czégnél Nagyenyed.
 Szt. Lukácsfürdő Kútállalat r.-t.
 Budapest (Bud.). 174 3-8 v

HIRDETÉSEK

legolcsóbban
 a lap kiadóhivatalában
 vetetnek fel.

*****
 Kitűnő minőségű **nyergesujfalusi**
CZEMENT
 olcsó árban kapható Márer és
 Weiszberger épületfa kereskedésében és
 Izrael Adolfné vas- és fűszerüzletében
 Nagyenyeden. 187 4-10
 *****

	
Nagyenyedi Kisgítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzügyesek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltakat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le. Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláttal fogad el.	Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.	

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő,
 ki sulyt fektet elsőrendű fajliszta anyagára

Gyümölcsfacsemeték
 Sétányfák, Diszcserejek, Tülevelűek, Keritesnövények,
 Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (l. sima áru)
 európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
 (Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
 faiskolák és szőlőoltványtelepek

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 ¹ / ₄ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f. B. 5 ¹ / ₂ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K. a) 44 ¹ / ₂ évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 ¹ / ₂ évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f. C. 5 ³ / ₄ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f. D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Friss töltésű bor- és gyógy-vizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répáti, Salvator, Sicilia és Sztójakai hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi keserűvizek.

47 1—

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.